

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงานการพาณิชย์ปฏิบัติงาน

กรมการค้าต่างประเทศ

ปี 68

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 200 คะแนน)

โดยวิธีสอบข้อเขียน แบบปรนัย 100 ข้อ ข้อละ 2 คะแนน (รวม 200 คะแนน) ประกอบด้วย

1. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทภารกิจของกรมการค้าต่างประเทศ
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ
3. ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้า
4. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
5. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
6. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศในการทำงาน

ตัวอย่างเนื้อหาอื่นๆ ภายในเล่ม เช่น

- นโยบายการค้าระหว่างประเทศ
- ปัญหาและอุปสรรคของการค้าต่างประเทศ
- ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ
- เทคนิคการสอบสัมภาษณ์

สนใจสั่งซื้อ

หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-8907

LINE

LINE: @thebestcenter

280.-

คู่มือสอบเจ้าพนักงานการพาณิชย์ปฏิบัติงาน
กรมการค้าต่างประเทศ

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 280 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ก๊ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ
เจ้าพนักงานการพาณิชย์ปฏิบัติงาน
กรมการค้าต่างประเทศ

ราคา 280.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานการพาณิชย์ปฏิบัติงาน กรมการค้าต่างประเทศ เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้ สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็น หนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำ ขออ้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมการค้าต่างประเทศ	1
➤ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ	19
➤ นโยบายการค้าระหว่างประเทศ	26
➤ ปัญหาและอุปสรรคทางการค้าต่างประเทศ	40
➤ ความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ	72
➤ ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้า	130
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ	169
✦ แนวข้อสอบสถานการณ์เศรษฐกิจด้านการค้า	174
➤ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	188
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3. พ.ศ.2562	232
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	245
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ.2564	277
✦ แนวข้อสอบความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศในการทำงาน	298
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	313

ความรู้เกี่ยวกับกรมการค้าต่างประเทศ

ประวัติกรมการค้าต่างประเทศ

เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2485 กรมการค้าต่างประเทศถือกำเนิดขึ้น โดย พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2484 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2485 ในรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อดุลยเดช และเป็นช่วงการบริหารประเทศของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยมีที่ทำการอยู่ชั้น 3 (ห้องกิตติยาคารวรลักษณ) อาคารกระทรวงพาณิชย์ ถนนสยามไชย เขตพระนคร

กรมการค้าต่างประเทศในยุคแรกแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 กอง ได้แก่ 1.สำนักงานเลขานุการ, 2.กองการค้าต่างดาว, 3.กองเผยแพร่พาณิชย์ และ 4.กองควบคุมมาตรฐานสินค้าออก เพื่อทำหน้าที่ในบทบาทความรับผิดชอบหลัก 2 ประการคือ

1. ทำหน้าที่เป็นสื่อระหว่างรัฐบาลกับพ่อค้า เพื่อให้พ่อค้าได้ร่วมมือกับรัฐบาลดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะเป็นประโยชน์ในด้านการค้ากับต่างประเทศ
2. ทำหน้าที่ให้ความรู้ และเรื่องราวข่าวสาร ในทางการค้ากับต่างประเทศแก่บรรดาพ่อค้าทั้งปวง

นับจากวันเริ่มก่อตั้ง กรมการค้าต่างประเทศได้มีความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหลายด้าน ทั้งในส่วนการเปลี่ยนแปลงสถานที่ทำการและปรับปรุงโครงสร้างและแบ่งส่วนราชการใหม่หลายครั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน และมีความสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของประเทศและสังคมโลก

2556

ได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2556 ลว. 9 ธันวาคม 2556 กำหนดส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยแบ่งส่วนราชการเป็น 13 หน่วยงาน 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม 2. กองกฎหมาย 3. กองคลัง 4. กองความร่วมมือการค้าและการลงทุน 5. กองบริหารการค้าข้าว 6. กองบริหารการค้าสินค้าทั่วไป 7. กองบริหารการนำเข้าและรับรองถิ่นกำเนิด 8. กองบริหารสินค้าข้อตกลงและมาตรการการค้า 9. กองปกป้องและตอบโต้ทางการค้า 10. กองมาตรฐานสินค้านำเข้าส่งออก 11. กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า 12. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 13. สำนักบริการการค้าต่างประเทศ และกลุ่มตรวจสอบภายใน, กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

2555

กรมการค้าต่างประเทศได้มีคำสั่งที่ 338/2555 ลว. 1 พฤศจิกายน 2555 จัดตั้งสำนักบริหารนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า โดยเป็นการรวมกันของกองนโยบายการค้าและพัฒนาระบบบริหารกับศูนย์ประสานงานสำนักงานการค้าต่างประเทศในภูมิภาค

ได้จัดตั้งสำนักงานการค้าต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีก 3 แห่ง คือ ที่จังหวัดศรีสะเกษ นุ่กดาหารและตาก

2552

ได้มีคำสั่งกรมการค้าต่างประเทศ ที่ 318/2551 ลว. 17 ธันวาคม 2551 กำหนดส่วนราชการภายในกรมการค้าต่างประเทศ 17 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม, 2. กองคลัง, 3. สำนักบริหารการนำเข้า, 4. สำนักมาตรการทางการค้า, 5. สำนักมาตรฐานสินค้านำเข้าส่งออก, 6. สำนักสิทธิประโยชน์ทางการค้า, 7. สำนักบริหารการค้าข้าว, 8. สำนักบริการการค้าต่างประเทศ, 9. สำนักบริหารการค้าสินค้าทั่วไป, 10. สำนักปกป้องและตอบโต้ทางการค้า, 11. สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน, 12. กองนโยบายการค้าและพัฒนาระบบบริหาร, 13. กองเทคโนโลยีสารสนเทศ, 14. สำนักกฎหมาย, 15. กลุ่มงานตรวจสอบภายใน, 16. ศูนย์ประสานงานสำนักงานการค้าต่างประเทศในภูมิภาค, 17. สำนักงานการค้าต่างประเทศในภูมิภาคทั้ง 6 เขต

2548

ได้มีคำสั่งจากกรมการค้าต่างประเทศ ที่ 32/2548 ลง 25 กุมภาพันธ์ 2548 กำหนดส่วนราชการภายในกรมการค้าต่างประเทศ 17 หน่วยงานดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม, 2. กองคลัง, 3. สำนักป้องกันการค้าอย่างผิดกฎหมาย, 4. สำนักมาตรการทางการค้า,
5. สำนักมาตรฐานสินค้านำเข้าส่งออก, 6. สำนักส่งเสริมและพัฒนาสิทธิประโยชน์ทางการค้า,
7. สำนักบริหารการค้ารัฐพิธีและสินค้าข้อตกลง, 8. สำนักบริการการค้าต่างประเทศ, 9. สำนักบริหารการนำเข้าส่งออกสินค้าทั่วไป, 10. สำนักมาตรการปกป้องและตอบโต้ทางการค้า, 11. สำนักส่งเสริมการค้าชายแดนและมาตรการพิเศษทางการค้า, 12. กองนโยบายการค้าและพัฒนาระบบบริหาร, 13. กองเทคโนโลยีสารสนเทศ,
14. กองนิติการ, 15. กลุ่มงานตรวจสอบภายใน, 16. ศูนย์ประสานงานสำนักงานการค้าต่างประเทศในภูมิภาค,
17. สำนักงานการค้าต่างประเทศในภูมิภาคทั้ง 6 แห่ง

2546

ได้จัดตั้งสำนักงานการค้าต่างประเทศ จังหวัดเชียงราย และย้ายที่ตั้งสำนักงานการค้าต่างประเทศ จังหวัดขอนแก่นไปจัดตั้งที่จังหวัดหนองคาย

2545

ได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2545 กำหนดส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 5 กอง 6 สำนัก ได้แก่ 1. กองคลัง, 2. กองการค้าสิ่งทอ, 3. กองการค้าสินค้าข้อตกลง, 4. กองมาตรฐานสินค้านำเข้าส่งออก, 5. กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า,

1. สำนักงานเลขานุการ, 2. สำนักการค้าต่างประเทศ, 3. สำนักบริการการค้าต่างประเทศ, 4. สำนักมาตรการนำเข้าส่งออกสินค้าทั่วไป, 5. สำนักมาตรการปกป้องและตอบโต้ทางการค้า, 6. สำนักมาตรการพิเศษทางการค้า

ตั้งหน่วยงานภายในขึ้นอีก 1 กอง รวมเป็น 3 กอง คือ กองนโยบายและแผนกองเทคโนโลยีสารสนเทศ(กองบริหารงานข้อมูล : เดิม) และกองนิติการ

2542

ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2542 กำหนดส่วนราชการและหน้าที่รับผิดชอบเพื่อรองรับภารกิจใหม่โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 8 กอง 3 สำนัก ได้แก่ 1.สำนักงานเลขานุการกรม, 2.กองคลัง, 3.กองการค้ารัฐพิธี, 4.กองการค้าสิ่งทอ, 5.กองการค้าสินค้า ขีดตกล, 6.กองการค้าสินค้าทั่วไป, 7.กองตรวจสอบและมาตรฐานสินค้า, 8.กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า, 9.สำนักบริหารการนำเข้าและส่งออก, 10.สำนักปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า และ 11.สำนักพัฒนานโยบายมาตรการและระบบสารสนเทศ

26 มิถุนายน 2542 ย้ายไปจังหวัดนนทบุรี โดยมีที่ทำการใหม่ตั้งอยู่ ณ อาคารเลขที่ 44/100 ถนนนนทบุรี 1 อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

2539

ได้จัดตั้งสำนักงานการค้าต่างประเทศ จังหวัดสระแก้ว

2534

ได้จัดตั้งหน่วยงานและแบ่งงานภายในขึ้นใหม่รวม 2 กองคือ กองนโยบายและแผน และกองบริหารงาน ข้อมูล

2533

ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์พุทธศักราช 2533 ให้ไว้ ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 12 กองได้แก่ 1.สำนักงานเลขานุการกรม, 2.กองคลัง, 3.กองการค้ารัฐพิธี, 4.กองการค้าสิ่งทอ, 5.กองการค้าสินค้าขีดตกล, 6.กองการค้าสินค้าทั่วไป 1 กองการค้าสินค้า ทั่วไป 2, 7.กองตรวจสอบมาตรฐานสินค้า, 8.กองพาณิชย์ต่างประเทศ, 9.กองมาตรฐานสินค้า, 10.กองวิเคราะห์ สินค้ามาตรฐาน, 11.กองวิเคราะห์สินค้ามาตรฐาน และ 12.กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า

2532

ย้ายหน่วยตรวจสอบมาตรฐานสินค้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมาไปจังหวัดขอนแก่น และยกฐานะขึ้นเป็นสำนักงานการค้าต่างประเทศ จังหวัดขอนแก่น

2531

ได้จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานสินค้า สาขาภาคใต้ ขึ้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ลง. 22 กรกฎาคม 2531

2528

การบริหารงานของกรมฯ ได้ขยายตัวมากขึ้น รวมทั้งงานในด้านการให้บริการผู้ประกอบการธุรกิจและประชาชน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กรมฯ จึงได้แบ่งงานใหม่เป็นการภายใน โดยงานของกองส่งเสริมสินค้าออกที่เกี่ยวกับงานบริหาร โทวต้าสิ่งทอทั้งหมด กำหนดให้เป็นหน่วยงานแยกต่างหากจากกองส่งเสริมสินค้าออกเป็น "สำนักสิ่งทอ" และต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นกองการค้าสิ่งทอ และจัดตั้งหน่วยงาน ในภูมิภาคเพิ่มขึ้น คือ สำนักงานการค้าต่างประเทศภาคใต้ จังหวัดสงขลา และหน่วยตรวจสอบมาตรฐานสินค้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา

2522

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้อนุมัติให้มีตำแหน่งใหม่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2523 ให้กับสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานการค้าต่างประเทศ ณ ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยให้เป็นหน่วยงานสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง แต่มีสำนักงานตั้งอยู่ที่ส่วนภูมิภาค ปฏิบัติงานในฐานะตัวแทนของกรมฯ ในภูมิภาค มีสาขางานขึ้นตรงต่อกรมการค้าต่างประเทศ

จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานสินค้า สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดชลบุรี ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ลง. 12 เมษายน พ.ศ. 2522

2515

ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับวันที่ 266 ประกาศ ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 โดยแบ่งส่วนราชการกรมการค้าต่างประเทศออกเป็น 7 กอง ได้แก่ 1.สำนักงานเลขานุการกรม, 2.กองการค้าข้าว, 3.กองการค้าขาเข้า, 4.กองส่งเสริมสินค้าออก, 5.กองควบคุมสินค้า, 6.กองมาตรฐานสินค้า และ 7.กองพาณิชย์กิจต่างประเทศ

2510

ย้ายเข้าทำการในอาคารกรมการค้าต่างประเทศ ณ บริเวณกระทรวงพาณิชย์ ถนนสนามไชย เขตพระนคร โดยมีที่ทำการอีกส่วนหนึ่งที่อาคารสำนักงานมาตรฐานสินค้า สี่แยกคอกวัว ถนนราชดำเนินกลาง

2497

ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมการค้าต่างประเทศ ในกระทรวงเศรษฐกิจ พุทธศักราช 2497 ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2497 โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 6 กอง โดยโอนสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศไปขึ้นกับสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

2495

ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมการค้าต่างประเทศ ในกระทรวงเศรษฐกิจ พุทธศักราช 2495 ให้ไว้ ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495 โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 กอง ได้แก่ 1.สำนักงานเลขานุการกรม, 2.กองการค้าขาเข้า, 3.กองการค้าขาออก, 4.กองมาตรฐานสินค้า, 5.กองควบคุมสินค้า, 6.กองพาณิชย์กิจต่างประเทศ และ 7.สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ

2485

เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2485 กรมการค้าต่างประเทศถือกำเนิดขึ้นโดย พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2484 ซึ่งประกาศ ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2485 ในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันทมทิศ และเป็นช่วงการบริหารประเทศของรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศคนแรก คือ นายวนิช ปานะนันท์

Vision

“เป็นองค์กรนำนวัตกรรมสมัยใหม่ ขับเคลื่อนการค้าไทยสู่ความเป็นเลิศในเวทีโลก”
“Making Thai businesses grow agility to the world”

Mission

- ยกระดับการอำนวยความสะดวกทางการค้าด้วยนวัตกรรมบริการที่มีประสิทธิภาพ**
อำนวยความสะดวกทางการค้าและยกระดับการให้บริการด้านการค้าต่างประเทศด้วยนวัตกรรมดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพสูง

- พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้งในระดับภูมิภาคและเวทีโลก**
ส่งเสริมการค้าการลงทุนและยกระดับมาตรฐานการส่งออกสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าและขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้งในระดับภูมิภาคและเวทีโลก

- ปกป้องและรักษาผลประโยชน์สูงสุดทางการค้า**
ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ ให้คำปรึกษา รวมถึงแก้ไขข้อพิพาทจากมาตรการต่างๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ

- พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ**
พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ มีความน่าเชื่อถือ มีคุณธรรมและความโปร่งใส และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะองค์ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

Core Values

“ รอบรู้ รวดเร็ว โปร่งใส เชื่อถือได้ ”
SMART MENTOR

S – Success M – Modern A – Accountability R – Reliability T – Transparency MENTOR

กรมการค้าต่างประเทศ มุ่งเน้นปฏิบัติงานด้วยความรอบรู้ รวดเร็ว กับสมัย โปร่งใส มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สามารถเป็นเพื่อนคู่คิด/ผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและหน่วยงานและส่วนรวมของประเทศ

ภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบ

ดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่งเสริมและกำกับดูแลมาตรฐานสินค้าส่งออกและนำเข้า

จัดระเบียบการบริหารการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

พัฒนาการค้ารูปแบบใหม่ และทำการค้าตามนโยบายรัฐบาล
และความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

ดำเนินการปกป้องและตอบโต้ทางการค้า

ดำเนินการให้ได้ว่ามาและรักษาซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า

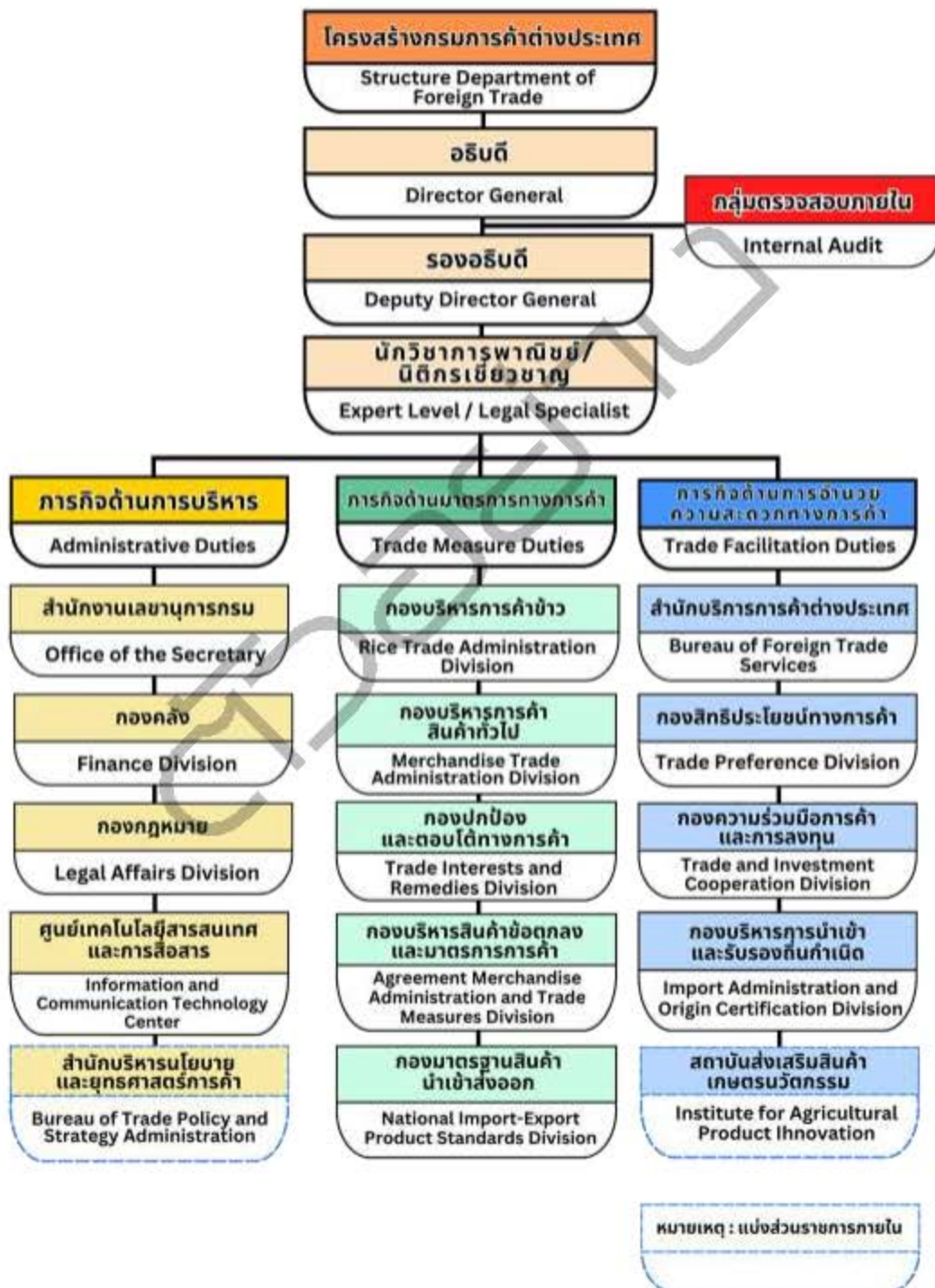

แก้ไขปัญหา อุปสรรค ขัดกีดกันทางการค้า

ปฏิบัติการตามที่กฎหมายกำหนด

โครงสร้างหน่วยงาน

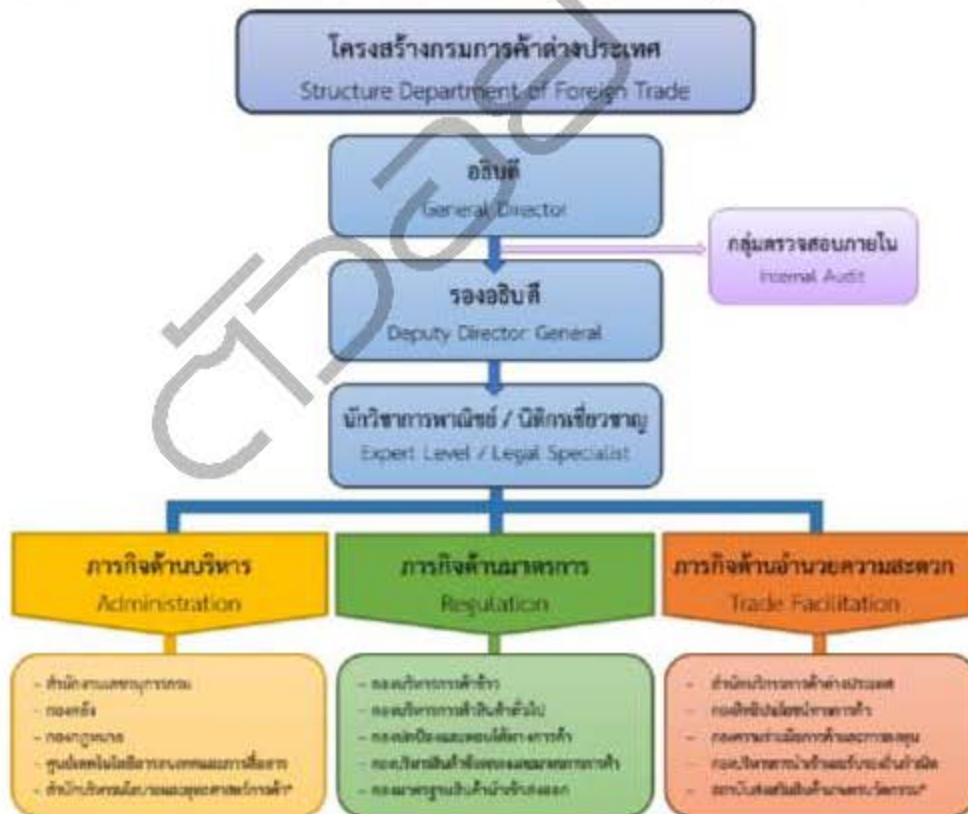

แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๘) ของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

กรมการค้าต่างประเทศ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าในภาพรวมของประเทศ และผลักดันมูลค่าการค้าของไทยให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ รวมถึงเป็นองค์การพหุในการสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกทางการค้าต่างประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางและแนวทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และนโยบายรัฐบาลในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเพิ่มประสิทธิภาพ ปรับปรุงการทำงานของภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการภาครัฐได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

กรมฯ อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจ (Cluster) ด้านการค้าต่างประเทศของกระทรวงพาณิชย์ มีรูปแบบการบริหารราชการแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และมีโครงสร้างการบริหารงานชัดเจนตามกฎหมายการแบ่งส่วนราชการกระทรวง พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยแบ่งภารกิจสำคัญออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้ (๑) ด้านการบริหาร (Administration) (๒) ด้านมาตรการ (Regulation) และ (๓) ด้านอำนวยความสะดวก (Trade Facilitation) มีหน่วยงานหลัก จำนวน ๓๓ หน่วยงาน และมีหน่วยงานที่ตั้งเป็นกรมภายในเพื่อรองรับภารกิจงานเชิงนโยบาย จำนวน ๒ หน่วยงาน ดังนี้ (๑) สำนักบริหารนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า และ (๒) สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม รวมมีหน่วยงานทั้งสิ้น ๓๕ หน่วยงาน ดังแผนภาพ

หมายเหตุ : * หมายถึง โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในของกรมการค้าต่างประเทศ (๒ หน่วยงาน)

กรมฯ มีกระบวนการวางแผนกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการบริหารจัดการแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM) และมุ่งไปสู่องค์กรที่มีศักยภาพสูงในทุกมิติ (High Performance Organization : HPO) โดยยึดหลัก “ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด ภายใต้การบริหารราชการด้วยหลักธรรมาภิบาลและความโปร่งใส” ซึ่งกรมฯ มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี แผนปฏิบัติราชการรายปี และแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนระดับประเทศทั้ง ๓ ระดับ รวมถึงนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ประกอบด้วย ๕ ประเด็นเป้าหมาย ดังนี้ (๑) SMART Facility : อำนวยความสะดวกทางการค้าอย่างครบวงจร (๒) SMART Enterprise : เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงทางการค้า (๓) SMART Value : สร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมาตรฐานสินค้าเพื่อการส่งออก (๔) SMART Monitor : สร้างความเข้มแข็งและความเป็นธรรมทางการค้า และ (๕) SMART Offices : พัฒนาศักยภาพองค์กรเชื่อมโยงสู่สากล

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กรมฯ มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการค้าดิจิทัลเพื่อรองรับตลาดยุคใหม่ โดยมีผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานที่คาดหวัง ดังนี้ (๑) ผู้ประกอบการได้รับบริการทางการค้าต่างประเทศที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย สามารถเชื่อมโยงระบบบริการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๒) ผู้ประกอบการไทยเข้มแข็งและสามารถขยายมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น (๓) สินค้าเกษตรสำคัญของไทยมีมูลค่าเพิ่มและได้มาตรฐานสินค้าส่งออกตามความต้องการของตลาด สอดคล้องกับสถานการณ์การค้าในปัจจุบัน (๔) ผู้ประกอบการไทยได้รับการปกป้อง/เยียวยา รักษาผลประโยชน์ และสร้างความเป็นธรรมทางการค้า และ (๕) เป็นองค์กรดิจิทัลที่มีบุคลากรเป็นเลิศด้านการค้าต่างประเทศและมีความสุขในการทำงาน โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อผลักดันให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวิสัยทัศน์ คือ “เป็นองค์กรนำนวัตกรรมสมัยใหม่ ขับเคลื่อนการค้าไทยสู่ความเป็นเลิศในเวทีโลก”

ส่วนที่ ๓ สารสำคัญแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๔) ของกรมการค้าต่างประเทศ**๓.๑ ภาพรวม****๓.๑.๑ วิสัยทัศน์ของส่วนราชการ**

เป็นองค์กรนำนวัตกรรมสมัยใหม่ ขับเคลื่อนการค้าไทยสู่ความเป็นเลิศในเวทีโลก

๓.๑.๒ พันธกิจของส่วนราชการ

- ๑) ยกระดับการอำนวยความสะดวกทางการค้าด้วยนวัตกรรมบริการที่มีประสิทธิภาพ
- ๒) พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยทั้งในระดับภูมิภาคและเวทีโลก
- ๓) ปกป้องและรักษาสปไรต์สูงสุดทางการค้า
- ๔) พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

๓.๑.๓ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับบริการด้านการค้าต่างประเทศที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย รวมถึงสามารถเชื่อมโยงกับระบบบริการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการไทยให้มีศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสามารถขยายมูลค่าการค้าและช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ๓) เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดและขยายโอกาสทางการค้าให้กับสินค้าเกษตรสำคัญของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง และสินค้าเกษตรนวัตกรวม
- ๔) เพื่อปกป้อง เหยี่ยวา และรักษาสปไรต์สูงสุดทางการค้าให้กับสินค้าเกษตรตลอดจนสร้างความเป็นธรรมทางการค้าให้แก่ผู้ประกอบการไทย
- ๕) เพื่อยกระดับคุณภาพองค์กรและศักยภาพบุคลากรให้สามารถตอบสนองได้ทันต่อสถานการณ์

๓.๑.๔ เป้าหมายรวม

ร้อยละความสำเร็จของการบรรลุค่าเป้าหมายตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. ๒๕๖๔) ของกรมการค้าต่างประเทศ (ร้อยละ ๑๐๐)

๓.๒ ประเด็นเป้าหมาย

- ประเด็นที่ ๑** อำนวยความสะดวกทางการค้าอย่างครบวงจร
- ประเด็นที่ ๒** เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงทางการค้า
- ประเด็นที่ ๓** สร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมาตรฐานสินค้าเพื่อการส่งออก
- ประเด็นที่ ๔** สร้างความเข้มแข็งและความเป็นธรรมทางการค้า
- ประเด็นที่ ๕** พัฒนาศักยภาพองค์กรเชื่อมโยงสู่สากล

ประเด็นที่ ๑ อำนาจความสะดวกทางการค้าอย่างครบวงจร**๑. เป้าหมาย**

ผู้ประกอบการได้รับบริการทางการค้าต่างประเทศที่สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย สามารถเชื่อมโยงระบบบริการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการจากกรมการค้าต่างประเทศ (ร้อยละ ๙๐)

๓. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ยกระดับบริการทางการค้าด้วยนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อรองรับการค้ารูปแบบใหม่

๓.๒ อำนาจความสะดวกและเชื่อมโยงระบบบริการ/ข้อมูลสำคัญกับหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง ณ จุดเดียว

๓.๓ สร้างความตระหนักและเพิ่มศักยภาพผู้ใช้งานระบบบริการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. แผนงาน/โครงการสำคัญ

๔.๑ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน วงเงินรวม

๒.๕๒๕๔ ล้านบาท

๔.๑.๑ กิจกรรมหลักส่งเสริมและอำนวยความสะดวกทางการค้า

๑) งบดำเนินงาน ๒.๕๒๕๔ ล้านบาท (อาทิ ค่าใช้จ่ายในการสัมมนา และฝึกอบรม ค่าจ้างเหมาบริการ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO ๙๐๐๑ : ๒๐๑๕)

ประเด็นที่ ๒ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงทางการค้า

๑. เป้าหมาย

ผู้ประกอบการไทยเข้มแข็งและสามารถขยายมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๑ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับการพัฒนาด้านการค้าต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๑,๑๐๐ ราย

๒.๒ มูลค่าการค้าชายแดนผ่านแดนขยายตัวเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓

๒.๓ มูลค่าการค้าชายทุนที่และคาดการณ์ล่วงหน้า ๓ ปี จากการเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ๑๒ ล้านบาท

๓. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ขยายการค้าการลงทุนชายแดน เสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการชายแดน

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า

๓.๓ สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการค้าต่างประเทศ

๓.๔ ส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการนำเข้าส่งออกและผู้ประกอบการ SMEs

๔. แผนงาน/โครงการสำคัญ

๔.๑ แผนงานยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง แข่งขันได้ วงเงินรวม ๒๐.๕๖๕๒ ล้านบาท

๔.๑.๑ โครงการสร้างโอกาสการเข้าถึงตลาดและยกระดับผู้ประกอบการสู่การแข่งขันใหม่ (๑๖.๐๖๕๒ ล้านบาท)

๑) ขยายโอกาสทางการค้าเพิ่มศักยภาพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการยุคใหม่ (๗,๐๐๐๐ ล้านบาท : สส.(ปชส.))

๒) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดโลกด้วยมาตรการปกป้องและตอบโต้ทางการค้า (๔.๘๖๕๒ ล้านบาท : ปค.)

๔.๑.๒ โครงการส่งเสริม SME ให้แข่งขันได้ในตลาดสากล (๔.๕๐๐๐ ล้านบาท)

๑) ส่งเสริมให้ SME สามารถใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ (๔.๕๐๐๐ ล้านบาท : สก.)

๔.๒ แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ วงเงินรวม ๑๔.๔๐๐๐ ล้านบาท

๔.๒.๑ โครงการขยายการค้าการลงทุนชายแดนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (๑๔.๔๐๐๐ ล้านบาท)

๑) ขยายการค้าการลงทุนชายแดนและพัฒนาผู้ประกอบการเพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (โครงการสำคัญ) (๑๔.๔๐๐๐ ล้านบาท : คท.)

๔.๓ แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก วงเงินรวม

๑๒.๐๐๐๐ ล้านบาท

๔.๓.๑ โครงการส่งเสริมการพัฒนาภูมิภาคและโครงสร้างอุตสาหกรรมทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น (๑๒.๐๐๐๐ ล้านบาท)

๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสทางการค้าให้ภาคธุรกิจและผู้ประกอบการรายย่อยในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในพื้นที่ตามแนวชายแดนหรือระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (๓.๐๐๐๐ ล้านบาท : คท.)

๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสทางการค้าให้ภาคธุรกิจและผู้ประกอบการรายย่อยในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในพื้นที่ตามแนวชายแดนหรือระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๓.๐๐๐๐ ล้านบาท : คท.)

๓) เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสทางการค้าให้ภาคธุรกิจและผู้ประกอบการรายย่อยในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในพื้นที่ตามแนวชายแดนหรือระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง (๓.๐๐๐๐ ล้านบาท : คท.)

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสร้างโอกาสทางการค้าให้ภาคธุรกิจและผู้ประกอบการรายย่อยในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ในพื้นที่ตามแนวชายแดนหรือระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (๓.๐๐๐๐ ล้านบาท : คท.)

ประเด็นที่ ๓ สร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมาตรฐานสินค้าเพื่อการส่งออก

๑. เป้าหมาย

สินค้าเกษตรสำคัญของไทยมีมูลค่าเพิ่มและได้มาตรฐานสินค้าส่งออกตามความต้องการของตลาด สอดคล้องกับสถานการณ์การค้าในปัจจุบัน

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๑ มูลค่าการส่งออกสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย ไม่น้อยกว่า ๔๖,๐๐๐ ล้านบาท

๒.๒ ปริมาณการส่งออกข้าวอินทรีย์ไทยเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปริมาณการส่งออกเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี (ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ร้อยละ ๓

๒.๓ มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรนวัตกรรมที่ได้รับการส่งเสริมช่องทางการตลาดจำนวนมากกว่า ๓๕ ล้านบาท

๓. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ส่งเสริมการค้า สร้างมูลค่าเพิ่ม และต่อยอดเชิงพาณิชย์ให้กับสินค้าเกษตรสำคัญ/สินค้าเกษตรนวัตกรรม

๓.๒ ขยายช่องทางการตลาด บริหารห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) และเชื่อมโยงข้อมูลทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓.๓ สนับสนุนการค้าภายใต้โมเดลเศรษฐกิจบีอีซี-บีอีซี-บีอีซี

๓.๔ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเพื่อการส่งออกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๓.๕ กำกับดูแลและจัดระเบียบสินค้าเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศ

๔. แผนงาน/โครงการสำคัญ

๔.๑ แผนงานยุทธศาสตร์การค้าสร้างมูลค่า วงเงินรวม ๓๔,๕๖๔๐ ล้านบาท

๔.๑.๑ โครงการขับเคลื่อน Soft Power ด้วยเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการค้าข้าวหอมมะลิไทยในตลาดโลก (๔,๕๖๔๐ ล้านบาท)

๑) ขับเคลื่อน Soft Power ด้วยเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทยยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการค้าข้าวหอมมะลิไทยในตลาดโลก (๔,๕๖๔๐ ล้านบาท : มส.)

๔.๑.๒ โครงการส่งเสริมตลาดและประชาสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์ไทย (๑๒,๐๐๐๐ ล้านบาท)

๑) ส่งเสริมตลาดและประชาสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์ไทย (๑๒,๐๐๐๐ ล้านบาท : คช.)

๔.๑.๓ โครงการสร้างเครือข่ายและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อผลักดันมูลค่าเพิ่มภาคการผลิตการค้า และการลงทุน (๑๓,๙๐๐๐ ล้านบาท)

๑) เสริมสร้างศักยภาพสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทยเพื่อการต่อยอดเชิงพาณิชย์ (๒,๐๐๐๐ ล้านบาท : สกน.)

๒) สร้างความเข้มแข็งด้านการตลาดให้กับผู้ประกอบการสินค้าเกษตรนวัตกรรมไทย ภายใต้งาน "Agri Plus Expo" (๔,๙๐๐๐ ล้านบาท : สกน.)

๓) ขับเคลื่อนการขยายตลาดส่งออกสินค้าวันสำปะหลังและสินค้าแปรรูปจากมันสำปะหลังไปยังตลาดต่างประเทศ (๓,๐๐๐๐ ล้านบาท : บส.)

- ๔.๒ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน วงเงินรวม ๑๐.๒๑๒๘ ล้านบาท**
- ๔.๒.๑ กิจกรรมหลักบริหารจัดการสินค้าสำคัญ (๕.๒๑๒๘ ล้านบาท)
- ๑) งบดำเนินงาน ๔.๔๗๗๘ ล้านบาท (อาทิ ค่าเหมาบริการ ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม)
 - ๒) งบรายจ่ายอื่น ๐.๗๓๕๐ ล้านบาท (อาทิ ค่าใช้จ่ายจัดซื้อวารสาร และข้อมูลสารสนเทศทางการค้าต่างประเทศ)
- ๔.๒.๒ กิจกรรมหลักกำกับดูแลมาตรฐานส่งออกสินค้าเกษตร (๕.๐๐๐๐ ล้านบาท)
- ๑) งบรายจ่ายอื่น ๕.๐๐๐๐ ล้านบาท (อาทิ ค่าใช้จ่ายกำกับดูแล มาตรฐานส่งออกสินค้าเกษตร)

ประเด็นที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งและความเป็นธรรมทางการค้า

๑. เป้าหมาย

ผู้ประกอบการไทยได้รับการปกป้อง/เยียวยา รักษาผลประโยชน์ และสร้าง ความเป็นธรรมทางการค้า
๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

กรณีให้คำปรึกษาและถูกนำไปใช้แก้ไขปัญหา ร้อยละ ๘๐
๓. แนวทางการพัฒนา
 - ๓.๑ พัฒนากลไกปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า
 - ๓.๒ ปรับปรุงกฎหมายและมาตรการทางการค้าให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่
 - ๓.๓ ติดตามสถานการณ์มาตรการทางการค้า เพื่อเฝ้าระวังหรือใช้ประโยชน์

อย่างเหมาะสม
- ๓.๔ ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาเพื่อผลักดันการส่งออกให้มีประสิทธิภาพและ ความเป็นธรรม
๔. แผนงาน/โครงการสำคัญ

๔.๑ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน วงเงินรวม ๔๓.๐๕๖๔ ล้านบาท

๔.๑.๑ กิจกรรมหลักปกป้องและแก้ไขปัญหาอุปสรรค (๔๓.๐๕๖๔ ล้านบาท)

 - ๑) งบดำเนินงาน ๒๑.๘๗๑๘ ล้านบาท (อาทิ ค่าเบี้ยประชุม คณะกรรมการ ทดอ. ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม)
 - ๒) งบลงทุน ๑๗.๕๕๔๐ ล้านบาท (โครงการพัฒนาระบบการรับรอง ดึงกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง (Self-Certification) เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล โครงการระบบตรวจสอบข้อมูลการอนุญาตนำเข้ารถยนต์ใช้แล้วและรถจักรยานยนต์ใช้แล้ว โครงการปรับปรุง ระบบรายงานการนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศ DFT-TRQ Report)
 - ๓) งบอุดหนุน ๐.๖๒๕๖ ล้านบาท (อาทิ ค่าสมาชิกองค์การการค้าแพ ระหว่างประเทศ ค่าสมาชิก Kimberley Process)
 - ๔) งบรายจ่ายอื่น ๓.๐๐๐๐ ล้านบาท (ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว)

ประเด็นที่ ๕ พัฒนาศักยภาพองค์กรเชื่อมโยงสู่สากล

๑. เป้าหมาย

เป็นองค์กรดิจิทัลที่มีบุคลากรเป็นเลิศด้านการค้าต่างประเทศและมีความสุขในการทำงาน

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๑ บุคลากรปฏิบัติงานด้านไอที และผู้ปฏิบัติงานด้านดิจิทัลของกรมการค้าต่างประเทศ ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลด้วยหลักสูตรกลางตามที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) กำหนด จำนวน ๓๘ ราย

๒.๒ ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ ร้อยละ ๘๕

๒.๓ ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ๙๒ คะแนน

๒.๔ คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ITA ไม่น้อยกว่า ๘๕ คะแนน

๓. แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบปฏิบัติงานดิจิทัลที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเอื้อต่อการปฏิบัติงานนอกสถานที่ราชการ

๓.๒ พัฒนาระบบข้อมูลตามหลักธรรมาภิบาลและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานอย่างปลอดภัย

๓.๓ ยกระดับคุณภาพองค์กรและศักยภาพบุคลากรให้สอดคล้องกับการค้ายุคใหม่

๓.๔ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

๔. แผนงาน/โครงการสำคัญ

๔.๑ แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล วงเงินรวม ๐.๓๕๐๐ ล้านบาท

๔.๑.๑ โครงการยกระดับความสามารถและสร้างความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับการเป็นรัฐบาลดิจิทัล (๐.๓๕๐๐ ล้านบาท)

๑) พัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับบุคลากรภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล (๐.๓๕๐๐ ล้านบาท : สล.ทบ.)

๔.๒ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ วงเงินรวม ๒๑.๘๔๓๘ ล้านบาท

๔.๒.๑ กิจกรรมหลักพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (๒๑.๘๔๓๘ ล้านบาท)

๑) งบดำเนินงาน ๑๒,๙๖๗,๐๐๐ ล้านบาท (ค่าบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย ค่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์โปรแกรมป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์ ค่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์สำรองข้อมูล)

๒) งบลงทุน ๘,๕๗๖,๘๐๐ ล้านบาท (จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ทดแทน ค่าลิขสิทธิ์คอมพิวเตอร์)

๓) งบรายจ่ายอื่น ๐.๕๔๐๐ ล้านบาท (ค่าใช้จ่ายจ้างที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)

-----๕

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ

➤ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ในระบบเศรษฐกิจแบบเปิด กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศในเรื่องการค้า เศรษฐกิจและการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจจะมีผลต่อรายได้ประชาชาติโดยตรง หน่วยงานสำคัญทางเศรษฐกิจของไทย ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ต่างมีส่วนกำหนดให้ระบบเศรษฐกิจไทยมีการพัฒนาโดยการพึ่งพาต่างประเทศกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ได้แก่ การค้าระหว่างประเทศ การชำระเงินระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

➤ ความหมายของการค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศ หมายถึง การซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศต่างๆ ประเทศที่ทำการซื้อขายสินค้าระหว่างกัน เรียกว่า "ประเทศคู่ค้า" สินค้าที่แต่ละประเทศซื้อเรียกว่า "สินค้าเข้า" (imports) และสินค้าที่แต่ละประเทศขายไปเรียกว่า "สินค้าออก" (exports) ประเทศที่ซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เรียกว่า "ประเทศผู้นำเข้า" ส่วนประเทศที่ขายสินค้าให้ต่างประเทศ เรียกว่า "ประเทศผู้ส่งสินค้าออก" โดยทั่วไปแล้ว แต่ละประเทศจะมีฐานะเป็นทั้งประเทศ ผู้นำสินค้าเข้า และ ประเทศผู้ส่งสินค้าออกในเวลาเดียวกัน เพราะประเทศต่างๆ มีการผลิตสินค้าแตกต่างกัน เช่น ประเทศไทยส่ง

➤ สาเหตุที่มีการค้าระหว่างประเทศ

เหตุผลทางเศรษฐกิจที่ทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกทำการค้าขายกัน ที่สำคัญมีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ คือ

1. ความแตกต่างทางด้านทรัพยากรที่ใช้ผลิตในแต่ละประเทศ เนื่องจากความแตกต่างในเรื่องสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ เช่น ประเทศไทยมีพื้นที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การเพาะปลูกมากกว่าญี่ปุ่น ญี่ปุ่นมีน้ำมันมาก กว่าไทย จีนมีประชากรมากกว่าประเทศอื่นๆ ดังนั้น ประเทศใดที่มี ทรัพยากรชนิดใดมาก ก็จะผลิตสินค้าที่ใช้ทรัพยากรชนิดนั้นๆ เป็นปัจจัยการผลิตสินค้าออกเพื่อแลกเปลี่ยน กับสินค้าอื่น

2. ความแตกต่างในเรื่องความชำนาญในการผลิต เนื่องจากผู้ผลิตของแต่ละประเทศจะมีความชำนาญและเทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการแตกต่างกัน บางประเทศผู้ผลิตมีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษในการผลิตสินค้า บางชนิด เช่น ประเทศญี่ปุ่นมีความรู้ความชำนาญในการผลิตเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ประเทศเนเธอร์แลนด์มีความรู้ความชำนาญในการผลิตเครื่องจักรกลการเกษตร ประเทศสวีเดนและแลนด์มีความรู้ความชำนาญในการผลิตนาฬิกา ความแตกต่างของ ปัจจัยดังกล่าวนี้ผลักดันให้แต่ละประเทศเล็งเห็นประโยชน์จากการเลือกผลิตสินค้าบางอย่างที่มีต้นทุนต่ำ มีความรู้ความชำนาญ และเลือกส่งซื้อสินค้าแต่ละประเภทที่ผู้บริโภค ในประเทศของตนต้องการแต่ไม่สามารถผลิตได้ หรือผลิตได้ในต้นทุนที่สูงเกินไป และปัจจัยเหล่านี้ก่อให้เกิดการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้น

➤ สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นเนื่องจากประเทศต่าง ๆ ผลิตสินค้าได้ด้วยต้นทุนไม่เท่ากัน ประเทศที่สามารถผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งด้วยต้นทุนที่ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ประเทศนั้นจะเป็นผู้ผลิตและส่งสินค้าไปขายที่อื่น ๆ เหตุที่ประเทศต่าง ๆ ผลิตสินค้าด้วยต้นทุนที่ต่างกันเพราะว่า มีความแตกต่างในปริมาณและทรัพยากร กล่าวคือ บางประเทศมีแร่ธาตุมาก บางประเทศเป็นแหล่งน้ำมัน บางประเทศมีป่าไม้มาก เป็นต้น ประกอบกับความแตกต่างของสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ ส่งผลให้สินค้าบางชนิดสามารถผลิตได้ในบางพื้นที่เท่านั้น เช่น ยางพาราส่วนมากผลิตในประเทศไทยมาเลเซีย และหมู่เกาะอินเดียนตะวันออกเฉียงใต้ กาแฟส่วนมากมาจากบราซิล เป็นต้น ประเทศที่มีทรัพยากรการผลิตชนิดใดมาก จะได้เปรียบในการผลิตสินค้าซึ่งต้องใช้ทรัพยากรชนิดนั้นเป็นปัจจัยการผลิต เพราะราคาของปัจจัยการผลิตชนิดนั้นจะต่ำ เนื่องจากมีมากเมื่อเทียบกับความต้องการซึ่งมีผลให้ต้นทุนการผลิตตลอดจนราคาขายต่ำไปด้วย ประเทศจึงควรผลิตสินค้าดังกล่าวเพื่อส่งออกและนำเข้าสินค้าที่ขาดแคลน หรือสินค้าที่มีราคาสูงโดยเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศไทยมีที่ดินมากและสภาพภูมิอากาศเหมาะสมสำหรับเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร เมื่อเทียบกับญี่ปุ่น ดังนั้นไทยควรจะผลิตข้าวหรือสินค้าทางการเกษตรอย่างอื่นเป็นสินค้าส่งออกเพราะต้นทุนต่ำกว่า ในขณะที่ญี่ปุ่นก็ควรผลิตสินค้าประเภททุน เช่น เครื่องจักรเครื่องมือ รถยนต์ เนื่องจากมีที่ดินน้อย แต่มีปัจจัยทุนมาก ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าในญี่ปุ่นต่ำกว่าไทย จึงปรากฏว่า ญี่ปุ่นต้องซื้อข้าวจากไทยและไทยต้องซื้อเครื่องจักรเครื่องมือจากญี่ปุ่น

อย่างไรก็ตามความมากน้อยของทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตที่มีอยู่เพียงอย่างเดียวมิใช่เป็นสิ่งที่กำหนดต้นทุนให้ต่ำกว่าประเทศอื่นเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น ความชำนาญของประชากรระดับเทคโนโลยี เป็นต้น จริงอยู่ ไทยและฟิลิปปินส์ต่างก็เป็นประเทศที่มีแรงงานเป็นจำนวนมากและค่าจ้างค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศ แต่มิได้หมายความว่าไทยและฟิลิปปินส์จะมีความได้เปรียบในเรื่องต้นทุนการผลิตเท่ากับญี่ปุ่นหรือสวิตเซอร์แลนด์ เพราะว่า คุณภาพของประชากรในการผลิต ตลอดจนความเจริญทางเทคโนโลยีของประเทศญี่ปุ่นและสวิตเซอร์แลนด์สูงกว่าไทยมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตนาฬิกาของญี่ปุ่นหรือสวิตเซอร์แลนด์ ต่ำกว่าไทย จึงปรากฏว่า ไทยต้องซื้อนาฬิกาจากประเทศเหล่านี้ นั้นหมายถึงว่านอกจากปริมาณของทรัพยากรแล้ว ประสิทธิภาพการผลิตหรือความชำนาญของปัจจัยก็เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดต้นทุนการผลิตสินค้า

ความแตกต่างดังกล่าวข้างต้น คือ ความแตกต่างในปริมาณและชนิดของทรัพยากร สภาพภูมิอากาศและความชำนาญในการผลิตประกอบกับความไม่สามารถผลิตสินค้าได้ทุกชนิดที่ต้องการได้เองภายในประเทศ จึงมีความต้องการแลกเปลี่ยนสินค้าบางอย่างที่ผลิตได้กับสินค้าที่ต้องการแต่ไม่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ หรือผลิตได้คุณภาพก็ไม่ดีพอการค้าระหว่างประเทศจึงเกิดขึ้นมาโดยมีหลักการสำคัญคือ ประเทศจะผลิตสินค้าที่ตนเองขาดแคลนหรือผลิตได้แต่ต้องใช้ต้นทุนสูงจากต่างประเทศการซื้อขายแลกเปลี่ยนกันตามหลักการแบ่งงานกันทำย่อมทำให้การใช้ทรัพยากรของโลกที่มีอยู่อย่างจำกัดมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งเราสามารถพิจารณาจากการค้าขายของบุคคลภายในประเทศ นั่นคือ พ่อบ้านจะไม่ยอมตัดเสื้อเพื่อสวมใส่เอง ถ้าหากเขาสามารถซื้อเสื้อผ้าจากท้องตลาดในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนที่เขาผลิตเอง ในทำนองเดียวกัน ช่างตัดเสื้อย่อมไม่พยายามทำรองเท้าให้เองแต่จะซื้อรองเท้าจากช่างทำรองเท้า ชวนาย่อมไม่ตัดเสื้อหรือตัดรองเท้าโดยเขาจะจ้างช่างตัดเสื้อหรือจ้างช่างตัดรองเท้าเมื่อเขาเห็นว่า

ราคาที่เขาย้ายไปต่ำกว่าต้นทุนที่เขาต้องจ่าย เป็นต้น ทุกคนควรจะผลิตสินค้าที่ตัวเองมีความถนัดและชำนาญและนำไปขายหรือแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ตนเองต้องการ จะทำให้ทุกคนได้รับประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นหรือราคาที่ต่ำลง ดังนั้นประเทศก็เช่นเดียวกับบุคคล โดยที่จะได้รับประโยชน์มากขึ้น ถ้าหากประเทศสามารถซื้อสินค้าจากประเทศอื่น ๆ ในราคาต่ำกว่าต้นทุนที่ผลิตได้ภายในประเทศ

➤ ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Theory)

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศพยายามอธิบายถึงชนิดของสินค้าที่ซื้อขาย และประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ

1. ทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยสมบูรณ์ อדם สมิท นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกในปลายศตวรรษที่ 18 ได้เสนอทฤษฎีการค้าได้เปรียบโดยสมบูรณ์ โดยยึดหลักการแบ่งงานกันทำตามความถนัดมาใช้ เขาเห็นว่าการค้าระหว่างประเทศจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศคู่ค้าเมื่อแต่ละประเทศยึดหลักในเรื่องการแบ่งงานกันทำหมายความว่า ประเทศใดที่ถนัดในการผลิตสินค้าอย่างใด ก็ควรผลิตสินค้านั้นออกมาแลกเปลี่ยนกันจะส่งผลให้เพิ่มความมั่งคั่งในรูปของผลผลิตหรือรายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้น

สาระสำคัญของทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ คือ ประเทศหนึ่งจะได้เปรียบโดยสมบูรณ์ ถ้าประเทศนั้นสามารถผลิตสินค้าชนิดหนึ่งได้มากกว่าอีกประเทศหนึ่งด้วยปัจจัยการผลิตจำนวนเท่ากันหรือผลิตได้จำนวนเท่ากันได้โดยใช้ปัจจัยการผลิตที่น้อยกว่า ดังนั้นประเทศควรทำการผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบโดยสมบูรณ์เพื่อการส่งออกแล้วซื้อสินค้าที่ตนเสียเปรียบโดยสมบูรณ์เป็นสินค้าเข้า

2. ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของเดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) นักเศรษฐศาสตร์สมัยคลาสสิกได้พัฒนาทฤษฎีต่อจากทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของ อדם สมิท โดยเขาไม่เห็นด้วยกับ สมิท ในประเด็นต่อไปนี้คือ

- ประเทศคู่ค้าที่ผลิตสินค้าและส่งออกนั้นควรจะเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ได้เสมอไป
- ประเทศสามารถผลิตสินค้าและส่งออกอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ได้ ถ้าประเทศนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบประเทศคู่ค้า

- ประเทศที่มีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของประเทศคู่ค้าในทุกกรณีของการผลิตสินค้า ก็มีได้หมายความว่า ประเทศนั้นสมควรผลิตสินค้าเสียทุกอย่าง หากแต่สมควรที่จะเลือกผลิตสินค้าส่งออกชนิดที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่า

- ในทางปฏิบัติ การค้าระหว่างประเทศยังคงเกิดขึ้น แม้ว่าประเทศหนึ่งมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (เสียเปรียบโดยสมบูรณ์) เหนืออีกประเทศหนึ่งและประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศยังคงเกิดขึ้นในรูปผลผลิตรวมที่เพิ่มขึ้น

➤ ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยคลาสสิก (Classic Theory)

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศในสมัยของคลาสสิกนี้จะถือว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการกำหนดมูลค่าของสินค้า ทฤษฎีที่น่าสนใจคือ ทฤษฎีการได้เปรียบโดยเด็ดขาดและทฤษฎีการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ซึ่งทั้งสองทฤษฎีจะทำการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของแต่ละประเทศ และเลือกผลิตในสินค้าที่ประเทศของตนมีความได้เปรียบในการผลิตมากกว่า หรือประเทศจะเลือกผลิตสินค้าที่ตนถนัดโดยเปรียบเทียบระหว่างกัน การแลกเปลี่ยนจะมีขอบเขตอยู่ระหว่างปริมาณสินค้าที่ผลิตได้ โดยเปรียบเทียบของประเทศทั้งสอง

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยนีโอคลาสสิก (Neo-classic Theory)

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศในสมัยนีโอคลาสสิก ได้นำทฤษฎีในสมัยคลาสสิกมาปรับปรุงแก้ไข ทฤษฎีที่น่าสนใจคือ ทฤษฎีการค้าแบบต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) โดยต้นทุนค่าเสียโอกาสจะถูกนำมาเป็นหลักในการพิจารณาเนื่องจากต้นทุนค่าเสียโอกาสในการผลิตสินค้าในแต่ละประเทศสามารถวัดได้จากมูลค่าสูงสุดของสินค้าอื่นที่ประเทศนั้นไม่ได้ผลิต ดังนั้น ประเทศจะได้รับประโยชน์ที่สามารถอธิบายสินค้าที่ผลิตได้มากและซื้อสินค้าที่ตนผลิตได้ไม่พอกับการบริโภคเข้าประเทศ และทฤษฎีการค้าที่พิจารณาปริมาณทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้แนวคิดเส้นความเป็นไปได้ในการผลิต ซึ่งในประเทศต่างๆ จะแตกต่างกันไปตามปริมาณทรัพยากรการผลิตที่มีอยู่ในประเทศ

➤ ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยใหม่ (Modern Theory)

นักเศรษฐศาสตร์ได้ศึกษาและแก้ไขปรับปรุงทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยคลาสสิกโดยเพิ่มข้อสมมุติฐานในการพิจารณา คือ มีปัจจัยการผลิตหลายชนิด การทดแทนกันของปัจจัยไม่สมบูรณ์ การโยกย้ายปัจจัยการผลิตจะเกิดต้นทุนเพิ่ม และมีต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) เกิดขึ้น การโยกย้ายปัจจัยการผลิตแยกได้ 3 ลักษณะ คือ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนเพิ่มขึ้น และต้นทุนลดลง

➤ ประโยชน์ของการค้าระหว่างประเทศ

การดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศโดยเสรี นอกจากจะก่อให้เกิดผลผลิตหรือรายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้นแล้ว ยังสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศคู่ค้าที่สำคัญอย่างน้อย 6 ประการ ด้วยกัน ได้แก่

1. ผลต่อแบบแผนการบริโภค และราคาของสินค้า เนื่องจากการค้าขายระหว่างประเทศ ทำให้จำนวนสินค้าที่อุปโภคและบริโภคมีเพิ่มมากขึ้นความเป็นอยู่ของผู้บริโภคจะดีขึ้น ทั้งนี้ประเทศต่าง ๆ จะพากันผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบมากขึ้น และหันไปซื้อสินค้าที่ตนเสียเปรียบทางการผลิตจากประเทศอื่นมากขึ้น ทำให้อุปทานของสินค้าเพิ่มมากขึ้นส่งผลในระดับราคาสินค้านั้นมีแนวโน้มต่ำลง

2. ผลต่อคุณภาพและมาตรฐานสินค้า การค้าระหว่างประเทศนอกจากจะทำให้ปริมาณการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น ยังทำให้ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นเพราะ มีการแข่งขันในด้านการผลิตมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกเข้มงวดในคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเนื่องจากต้องเผชิญกับคู่แข่ง ทำให้ต้องพัฒนาการผลิตโดยใช้เทคนิคและวิทยาการให้ก้าวหน้าและทันสมัย เรามักจะได้ยินเสมอว่า สินค้าประเภทอุตสาหกรรมที่ผลิตในบางประเทศ มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักคุ้นเคยของผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ราคาต่ำ คุณภาพสูง และรูปร่างลักษณะสวยงาม

ทำให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคเป็นอันมาก เช่น วิทยุ โทรทัศน์และวิดีโอ ของญี่ปุ่น เป็นต้น และนับวันสินค้าเหล่านี้เป็นที่ต้องการของประเทศอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ประเทศที่นำเข้าทั้งหลายสามารถควบคุมมาตรการการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าได้ เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตเพื่อตอบสนองภายในประเทศ เพราะว่าการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเป็นไปด้วยความยากลำบากกว่าเนื่องจากผู้ผลิตสินค้าจะอยู่กระจัดกระจายทั่วไป

3. ผลต่อความชำนาญเฉพาะอย่าง การค้าระหว่างประเทศทำให้ประเทศต่าง ๆ หันมาผลิตสินค้าที่ตนเองมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่สูงกว่าเพื่อส่งเป็นสินค้าออกมากขึ้นแต่เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีจำนวนจำกัด ฉะนั้นจึงต้องดึงปัจจัยการผลิตจากการผลิตสินค้าชนิดอื่น ซึ่งบัดนี้ผลิตน้อยลง เพราะมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative disadvantage) เช่น ไทยดึงปัจจัยการผลิตจากการผลิตผ้า มาผลิตข้าวส่วนญี่ปุ่นก็จะดึงปัจจัยการผลิตจากข้าวมาผลิตผ้าแทน เพราะฉะนั้น ปัจจัยการผลิตจะมีความชำนาญเฉพาะอย่างมากขึ้น เกิดการประหยัดต่อขนาด (economy of scale) เป็นผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดต่ำลง

4. ผลต่อการเรียนรู้ในด้านเทคโนโลยีการบริหารและการจัดการ การค้าระหว่างประเทศทำให้สามารถเรียนรู้ทั้งด้านเทคนิคการผลิต โดยการนำเอาเทคนิคการผลิตหรือวิธีการผลิตที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการผลิตสินค้าภายในประเทศเช่น เทคนิคหรือวิธีการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมซึ่งถือว่าเป็นลักษณะของการเลียนแบบระหว่างประเทศซึ่งวิธีการนี้ประเทศญี่ปุ่นในอดีต ได้นำไปใช้และได้ผลมาแล้ว โดยได้เลียนแบบเทคนิคและวิธีการผลิตของอังกฤษ และประเทศอื่น ๆ ในยุโรปโดยการนำส่งไหมดิบออกไปขาย แลกกับการนำเข้าสินค้าประเภททุนและเครื่องจักรส่งผลให้ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้วได้ในที่สุด ในขณะเดียวกันการค้าระหว่างประเทศเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ ได้เรียนรู้และนำเอาเทคนิคทางด้านการจัดการ หรือเทคนิคทางด้านการบริหาร จากประเทศที่ก้าวหน้าหรือพัฒนาแล้วไปสู่ประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นประเทศต่าง ๆ จึงนิยมเปิดการค้าขายติดต่อกับต่างประเทศ การปิดประเทศไม่ติดต่อกับต่างประเทศนั้นจะทำให้ประเทศนั้น ไม่มีโอกาสที่จะเรียนรู้เทคนิคดังกล่าว การเปิดประเทศติดต่อกับต่างประเทศต่าง ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีนในปัจจุบัน ก็ตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผลดังกล่าวแล้ว

5. ผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปเชื่อว่าการค้าระหว่างประเทศเป็นตัวจักรที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาโดยผ่านกระบวนการส่งออกเพราะว่าประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไป ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีฐานะยากจน ตลาดภายในประเทศแคบ จึงเป็นอุปสรรคต่อการค้าขาย ด้วยเหตุนี้จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วเนื่องจากประชากรมีระดับรายได้สูง ตลาดภายในประเทศกว้างขวางตลอดจนการคมนาคมสะดวกสบาย มีผลให้ความต้องการในซื้อสินค้าและบริการจากประเทศกำลังพัฒนาสูงขึ้น เพราะฉะนั้นการพึ่งพาอาศัยตลาดต่างประเทศจึงเป็นทางออกที่สำคัญในระยะเริ่มแรกของการพัฒนาประเทศในขณะเดียวกัน ผลจากการที่มีรายได้จากการส่งออกมากขึ้น ย่อมทำให้ประเทศกำลังพัฒนามีเงินตราต่างประเทศเพื่อที่จะนำเข้าสินค้าทุนและเครื่องจักร เพื่อนำมาใช้ในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจดังกล่าว ย่อมใช้เงินทุนเป็นจำนวนมหาศาลเกินกว่าความสามารถของประเทศกำลังพัฒนาจะหามาได้ในระยะเวลานาน

6. ผลต่อรายได้และการจ้างงาน การส่งออกเพิ่มขึ้นย่อมมีผลให้รายได้และการจ้างงานภายในประเทศเพิ่มขึ้น หรือเป็นการเพิ่มอุปสงค์ภายในประเทศนั้นเองการเพิ่มขึ้นของการส่งออก จะทำให้ประเทศได้รับรายได้จากการจำหน่ายสินค้าและบริการในต่างประเทศ ซึ่งมีผลให้กระแสหมุนเวียนของรายได้ในระบบเศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น ผู้ผลิตจะเพิ่มการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของผู้ผลิตก็จะตกไปเป็นรายได้ของบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ต่อไปกระบวนการเช่นนี้จะดำเนินไปเรื่อย ๆ และเมื่อรวมรายได้ของบุคคลที่เพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจ จะเห็นว่ารายได้ประชาชาติก็จะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนสูงกว่ารายรับจากการส่งออกในครั้งแรกเป็นหลายเท่า และผลจากการเพิ่มของรายได้ประชาชาตินี้เอง ย่อมเป็นผลทำให้มีการเพิ่มอุปสงค์ของสินค้าและบริการภายในประเทศทำให้การผลิต รายได้และการจ้างงานภายในประเทศขยายตัวมากขึ้น

➤ผลกระทบของการค้าระหว่างประเทศ

แม้ว่าการค้าระหว่างประเทศ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศคู่ค้าดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การค้าระหว่างประเทศก็มีผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนาแก่ประเทศคู่ค้าได้เหมือนกัน ผลกระทบที่สำคัญพอจะจำแนกได้อย่างน้อย 6 ประการ ด้วยกันคือ

1. ผลต่อเสถียรภาพของราคา การค้าระหว่างประเทศที่มุ่งเน้นให้ประเทศผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบโดยเปรียบเทียบไม่กีชนิด หรือชนิดเดียวนั้นจะเป็นผลให้รายได้ของประเทศขึ้นอยู่กับกาจำหน่ายสินค้าออกเพียงไม่กี่ชนิด การผลิตและรายได้ของประเทศจึงเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ตัวอย่างเช่น ในอดีตที่ผ่านมา รายได้จากการส่งออกของไทยมาจากข้าว ยามใดที่ไทยสามารถส่งข้าวออกได้มาก เนื่องจากความต้องการข้าวในตลาดโลกมีสูงจะมีผลให้รายได้ของประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรือง และประชาชนมีการใช้จ่ายมากจะทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อได้

ในกรณีตรงข้าม หากอุปสงค์จากต่างประเทศในการเสนอซื้อข้าวลดลงอย่างฮวบฮาบ ก็จะทำให้รายได้จากการจำหน่ายข้าวลดลง การใช้จ่ายในประเทศลดลง จนทำให้เกิดภาวะเงินฝืด เป็นต้น และถ้าระบบเศรษฐกิจมีการพึ่งพา การนำเข้าจากต่างประเทศในระดับสูงก็จะก่อให้เกิดปัญหาของเสถียรภาพราคาได้เช่นกัน เช่น การขึ้นราคาน้ำมันดิบอย่างฮวบฮาบของกลุ่ม ผู้ผลิตน้ำมันเพื่อส่งออก (OPEC) เมื่อ พ.ศ. 2516 และ พ.ศ. 2523 ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้นทั่วโลกและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเป็นอันมาก เนื่องจากน้ำมันเป็นสิ่งจำเป็นในการผลิต ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าสูงขึ้น ราคาสินค้าจึงต้องสูงขึ้นตาม ทำให้ระดับราคาสินค้าโดยทั่ว ๆ ไปสูงขึ้นได้

2. ผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การเน้นนโยบายการค้าระหว่างประเทศที่สนับสนุนให้ประเทศผลิตสินค้าที่ตนเองมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบนั้นมีผลให้หลาย ๆ ประเทศอาจต้องซื้อสินค้าเข้าประเทศเป็นมูลค่ามากกว่ามูลค่าสินค้าออก ทำให้เกิดการขาดดุลในดุลการค้าอาจจะทำให้ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศขาดดุลด้วย ซึ่งจะทำให้ประเทศต้องสูญเสียทองคำ หรือทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ (ดังจะได้กล่าวต่อไป) สาเหตุสำคัญเนื่องจาก อัตราการค้า (term of trade) ของประเทศคู่ค้าไม่เท่ากัน ในกรณีของประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไป สินค้าส่งออกมักจะเป็นสินค้าเกษตรกรรม ซึ่งระดับราคามักจะต่ำกว่าและขาดเสถียรภาพ เมื่อเทียบกับราคาสินค้านำเข้า ซึ่งมักจะเป็นสินค้าจำพวกทุนและสินค้าอุตสาหกรรม ผลที่ตามมาคืออัตราการค้าของประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มลดลง นั่นคือ มูลค่าจากการส่งสินค้าออกน้อยกว่ามูลค่าของสินค้านำเข้าส่งผลให้เกิดปัญหาเสถียรภาพเศรษฐกิจต่อประเทศคือ ปัญหาดุลการค้าและดุลการชำระเงินขาดดุลในที่สุด

3. ผลต่อความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ระหว่างประเทศ การที่อัตราการค้าระหว่างประเทศของประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มลดลงนั้น ทำให้การกระจายรายได้ในระดับนานาชาติซึ่งไม่เท่าเทียมกันอยู่แล้วยิ่งมีความไม่เป็นธรรมมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นการโอนทรัพยากรจากประเทศกำลังพัฒนาไปสู่ประเทศพัฒนาโดยกระบวนการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินนั่นเอง ในขณะที่เดียวกันการหลอหลอมมติระหว่างประเทศให้อยู่ในแบบแผนเดียวกัน ก็เป็นกลไกสำคัญอีกประเภทหนึ่งที่ทำให้การกระจายรายได้ระหว่างประเทศเลวลงเพราะว่าบริษัทการค้าขนาดใหญ่ในประเทศที่ตามมาก็คือ การบริโภคสินค้าจำพวกอุปโภคและบริโภคในสินค้าอุตสาหกรรมนำเข้ามามีมากขึ้น ทำให้ต้องเสียเงินตราต่างประเทศมากขึ้น ในขณะที่รายได้จากการขายสินค้าออกเพิ่มขึ้นน้อยกว่า

4. ผลต่อประสิทธิภาพของ นโยบายทางเศรษฐกิจยิ่งภาคการค้าระหว่างประเทศขนาดใหญ่ขึ้นเพียงใดทำให้การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจภายในประเทศจะมีประสิทธิภาพน้อยลงเท่านั้น เช่น เมื่อเกิดปัญหาเงินเฟ้อขึ้นภายในประเทศที่ผ่านกลไกของทั้งราคาสินค้าออกและราคาสินค้าเข้า นโยบายเพื่อแก้ปัญหาเงินเฟ้อจะมีความยุ่งยากมากขึ้นตามไปด้วย เพราะในกรณี เช่นนี้รัฐบาลไม่เพียงแต่จะต้องเข้าใจกลไกการทำงานของระบบเศรษฐกิจภายในประเทศว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร หากทว่ายังต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจและนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าด้วยว่ามีผลกระทบอย่างไรต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้กลไกแก้ไขปัญหาดังกล่าวซับซ้อนขึ้น

5. ผลต่อรายได้และการจ้างแรงงาน ประเทศที่มีการพึ่งพาทางการค้าระหว่างประเทศในระดับที่สูง หากรายได้จากการส่งออกลดลงก็ดี หรือการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากก็ดี โดยที่ผลสุทธิของการนำเข้าสูงกว่าการส่งออกย่อมส่งผลให้ รายได้และการจ้างงานของประเทศนั้นลดลง ผลจะเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาแล้ว

6. ผลต่อปัญหาความมั่นคงของประเทศ การดำเนินนโยบายการค้าโดยเสรีที่มุ่งให้ประเทศผลิตสินค้าที่ตนมีความได้เปรียบเพียงไม่กี่ชนิดหรือเพียงชนิดเดียว ส่งผลต่อปัญหาความมั่นคงของประเทศได้ง่าย เพราะถ้าหากว่าการค้าต่างประเทศต้องหยุดชะงักลง ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลที่สำคัญ เช่น การเกิดสงคราม การขัดแย้งทางด้านการเมืองกับบางประเทศ ความยุ่งยากทางการขนส่งระหว่างประเทศ เป็นต้น ย่อมส่งผลให้ประชาชนภายในประเทศเดือดร้อน เนื่องจาก การขาดแคลนสินค้าอุปโภค บริโภค ขาดแคลนวัตถุดิบ และสินค้าทุนในการพัฒนาประเทศ เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ไม่มีประเทศใดในโลกนี้ยึดถือ นโยบายการค้าเสรี ตามหลักการแบ่งงานการทำระหว่างประเทศของเดวิด ริคาร์โด และนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกอย่างแท้จริง แต่ได้หันมาใช้นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน ซึ่งเป็นนโยบายที่มุ่งส่งเสริมอุตสาหกรรมหรือการผลิตสินค้าชนิดต่าง ๆ ขึ้นใช้เองในประเทศเพื่อมิให้เศรษฐกิจของประเทศต้องขึ้นอยู่กับการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งจนเกินไป เนื่องจากอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นภายในประเทศ อาจยังไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้ รัฐจึงจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือและคุ้มกันโดยใช้มาตรการที่สำคัญ คือ กำแพงภาษีสินค้าขาเข้า (import tariffs) และโควตานำเข้า เป็นต้น